

ELŐFIZETÉS:
 Egész évre... 12 kor.
 Fél évre... 6 kor.
 Negyed évre... 3 kor.

 A lap szellemi részét illető
 küldemények a szerkesztő-
 nek, anyagiak a laptulajdo-
 nosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
 egy 1 hasábos petit sor 20 fill.
 többszöri hirdetésnél olcsóbb.
 Nyitótér sora 50 fillér.
 Bélyegdíj minden hirdetésnél
 60 fillér.

A hirdetések BITTERMANN
 NÁNDOR ÉS FIA könyv- és
 könyvnyomtatás vállalkozás
 el.
 Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 20 fill.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 20 fill.

Előfizetési felhívás

„BÁCSKA“

XXIII. évfolyamára.

Előfizetési feltételek:

**Helyben házhoz hordva vagy vidékre
 postán küldve:**

Egész évre	12 kor.
Fél évre	6 kor.
Negyed évre	3 kor.
Néptanítók számára:	
Egész évre	8 kor.
Fél évre	4 kor.
Negyed évre	2 kor.

Előfizetési pénzek **Bittermann Nándor**
 és fia könyv- és könyvnyomtatás vállalkozásának küldendők.

A „Bácska“ szerkesztősége és kiadóhivatala.

Villamos világítás.

— Szakvélemény. —

Hauke Imre városunk polgármestere a „Zombori technikusok asztaltársaságá"-hoz azon kérelemmel fordult, hogy a városi villamos világítás kérdésében adjon szakvéleményt. A mi derék technikusaink a legnagyobb készséggel feleltek meg a polgármester megkeresésének. Sztankovits György kir. főmérnök, Hegedűs Miklós kir. főmérnök és Szobotka Rezső kir. főmérnökből álló külön szakbizottságot küldtek ki.

A kiküldött bizottság számos értekezletet tartott és annak eredményeként a következő szakvéleményt terjesztette be a városi villamos bizottság elnöke, Hauke Imre polgármesterhez.

Hála és elismerés illeti kitűnő technikusainkat, a kik fáradságot nem kímélve, tették tanulmányuk tárgyává a villamos világítás közérdekű kérdését és ezzel kiválóan hasznos szolgálatot tettek a közügynek.

A modern technikai tudomány magas színvonalán álló szakvéleményt közérdekűségénél fogva egész terjedelmében közöljük.

Tekintetes villanyossági bizottság!

Hivatkozással f. évi március hó 10-én kelt 1/vill. 1900. számú becses megkeresésére van szerencsénk a „Zombori technikusok asztaltársaságának“ a város villamos világítására vonatkozólag tartott értekezletében megállapított véleményét a következőkben előterjeszteni:

A „Zombori technikusok asztaltársasága“, mely a többi közt szak kérdések megvitatásával is foglalkozik, erkölcsi kötelességének tartotta, hogy Zombor szab. kir. város tervbe vett villamos világításának kérdésével is foglalkozzon.

Nem azért, hogy ki nem kért tanácsát feltolja, hanem azért, hogy a közönség azon részével, mely erre netalán kíváncsi, véleményét közölje és hogy lekiismeretét megnyugtassa, midőn lakóhelyének ily vitális érdekeit érintő, nagyfontosságú és első sorban technikai kérdésben elfoglalt álláspontját nyilvánítja, hogy ne legyen vádolható, mintha akár sértett ambícióból, akár közönyből nem teljesítette volna társadalmi kötelességét.

A megbeszélés szerző eszméjére alapulán vétett a tvh. bizottság által kiküldött 8-as bizottságnak a helyi lapokban közölt jelentése, ugyancsak a városi főmérnöknek a versei és nagy-becskerei villamos világításról a 8-as bizottság elé terjesztett és a „technikus társasággal“ is közölt jelentése, végtül azon adatok, a melyek a város villamos világítására vonatkozó korábbi tárgyalásokról beszerezhetők voltak.

Minden elméleti vita mellőzésével, szorosán a fennforgó eset gyakorlati világítását előmozdító kérdések kepeztek a megbeszélés tárgyát és ehhez képest a vita alig lépte túl azon keretet, melyet a 8-as bizottság jelentése feltelet.

Minden vita nélkül, egyértelműleg kimondott, hogy Zombor város jelenlegi világítása a legméréskebb igényeknek sem felel meg s hogy a jelenleg divó világítási nemek közül csakis a villamos világítás az, mely egy gazdaságosság szempontjából, mint közvilágítási szempontból figyelembe jöhet.

Annak eldöntése, hogy a különböző villamos világítási rendszerek közül itt Zomborban melyik alkalmaztassék, vita tárgyává nem tétett, mert e fölött csakis akkor lehetne eszmecsere folytatni, ha a város világítására vonatkozó konkrét javaslatokat lehetne bírálat tárgyává tenni és ennek ideje csak akkor fog bekövetkezni, ha a hirdetéendő pályázat alapján a különböző rendszereket képviselő gyárak indokolt javaslatot, illetőleg ajánlatot fognak betérjeszteni.

Megbeszélés tárgya a következő kérdések tettek:

1. Vállalati uton, vagy házi kezelésben célszerűbb-e a villamos áram beszerzése?
2. Hol helyeztessék el az áramszolgáltató telep?
3. Miképp volna a telep berendezendő?

4. Mennyibe kerülhet a villamos telep létesítése és a közvilágítás berendezése.

5. Milyen mérvű legyen a város közvilágítása és minő világítás alkalmaztassék?

6. Mennyibe fog a közvilágítás kerülni?

7. Mily mérvű magánfogyasztás várható?

8. Minő árat lehet és minőt kell a magánfogyasztásra felhasználó villamos áramért megszabni?

Az első kérdés megvitatása ugyan meddő, mivel a város tvh. bizottsága már meghozta azon elvi határozatát, hogy az áramot házi kezelésben szerzi be, vagyis hogy a felállítandó villamos művet saját kezelésben szándékozik fenntartani és ezen határozat a kormány által már jóváhagyott, de ennek előnyei és hátrányai mégis szóvá tettek.

Kétségtelen előnye az önkezelésnek, hogy a reménybeli haszon a városnak fog jutni, hogy a magánfogyasztók méltán remélhetik a kezdet nehézségeinek leküzdése után mutatkozó haszon arányában a szolgáltatandó áram árat a város fokozatosan leszállítani fogja és hogy a közvilágításra felhasznált áram jelentékenyen olcsóbb lesz, mint a meunniert azt bármely vállalat szolgáltatná, ha az üzemkezelés, az u. n. ellenőrzés nem lesz túlságosan nehézkes és költséges.

Igaz, hogy ezen előnyök jelentékeny része egy helyesen, szabatosan megkötött szerződéssel, illetőleg szigorúan megszabott engedély-okirattal is biztosíthatók.

Hátránya a hatósági önkezeléses üzletnek, hogy az — az adminisztráció nehezességénél fogva — nem lehet oly mozgékony, mint a magánüzlet. És így addig, míg a város önkezelésben végzi az áramszolgáltatást, addig az igazi „üzlet“, igazi „ipar“ nem igen fejlődhetik; addig az áramgyártó teleppel kapcsolatban más ipari vállalat alig létesülhet.

Zomborban — sajnos — oly gyárpár, oly fejlett kézmű- vagy kisipar, mely az üzem folytonosságát biztosító aramennyiséget felhasználni képes volna, nem létezik és a tervezett egységár mellett nem is képződhetik.

Ahhoz ugyanis, hogy a létesítendő villamos telep magánfogyasztásra az áramot lehető olcsón szolgáltatassa, elengedhetlen szükség, hogy állandó és nagy áramfogyasztói legyenek, hogy teleptzeme állandó, megszakítás nélküli legyen.

Kivánatos volna tehát, hogy a villamos világítás valamely oly iparág kapcsoltsassék, mely az állandó üzemet biztosítja. Egyfelől a szolgáltatandó áram ára mérsekeltet, másrészt lehetővé válnék, hogy a kisipar, esetleg a házi ipar is, a villamos áramot egész nap, a szükséghez mérten igénybe vehesse és kétségtelen, hogy ez új iparágak keletkezését, a meglévők intenzívebb művelését tenné lehetővé.

Igy a szabó, a cipész varógépet, asztalos, esztergályos, lakatos, kovács stb. munkagépeit villamos áram-

A „BÁCSKA“ tárcája.

Virághullás.

(Irénye halálára.)

Meg volt írva, le kellett hullnod néked,
 Megtört szived a kínos, nagy tusán,
 Mint a virág, melyet gyilkos kéz tépett,
 Lehulltál te is egy bú éjszakán.
 Tavasz szellője játsza körül sírod,
 Ezer virág illata száll feled,
 Közöttük egy sincs, amely neked nyílott,
 A te virágod le van tépve rég.

Bűvös regét mond a tavasz szellője,
 Mindenfelől vidám, új élet int,
 Téged körülvont a halál felhője,
 Némán, halványan fekszel odakint.
 Nem hallod kis testvéred zokogását,
 A mint naphosszat utánad kutat,
 Sok-sok virágod siratja a társát,
 De te nem hallod panaszszavukat.

Némán fekszel... talán még sem egészen,
 Tiédnek tán ballod jajukat,
 Felkelsz sírodból csillagok, hűs éjen
 S közéjük lehegsz, csendben, hallgatag.
 Álmodsz szöved tiszta, fehér lelked
 S ók álmodnak felőled édeset,
 S míg nem érzed közeledni a percet,
 Lágyan virrasztasz almaik felett.

Richardt Károly.

LEVÉL A SZERKESZTŐHÖZ.

Kedves szerkesztő ur!

Segítsen, kérem, rajtam, de hamarosan. Nevezetesen, hozzá, mint a „Polgári olvasó“ elnökehez, egész csomó interpellációt szándékoznak intézni, a napi kérdések áramlata alatt. Az én becsületes szívem és józan eszem meg tudna ugyan felelni azokra, hajh! de nem

az a világ van ma, mint a minőben én nevedtem boldogult ifjúságomban. Abban az időben a tolvajt — tolvajnak, a rágalmozót — gazembernek nevezték... és évek alatt alig akadt egy tolvaj vagy gazember. Ma azonban másként ítélnék ezekről s így szívemnek és eszemnek nem vehetem hasznát. A mai időben így látom dolgokat elintézve: Például egy krakéler azt kérdi tőlem: milyen színű ez a gyászlobogó? Felelem: fekete. Ő állítja: fehére. Szórol szóra számárnak deklarál. Én ugyan nem hiszem ezt az állítást, de elhibeti más, maliciozus ember mindig akad; s hogy okosságomat bebizonyítsam, párbajra kell kihívnom; ha nem tesszem: számár maradok, — ha megteszem: fületem vághatja le. A gyászlobogó színe is a párbaj kimenetelétől függ. Ha én győzök, akkor fekete, — ha ő győz, akkor fehére. Ha pedig egyikünkbe sem esik kár, akkor kezét fogunk. Ő is enged, én is és leszen a gyászlobogó: szürke.

Hát ez az egyik interpelláció, hogy mért nem fekete — a fekete?

A másikat egy u. n. vadmagyar akarja hozzám intézni. Tetszik tudni, hogy mi a vadmagyar? A ki már 30 év előtt is szöszölője volt a magyar ipar pártolásának, a ki boni gyufát gyújtogat, nem pezsgőt, hanem magyar bort iszogat, minden ünnepegyen nemzeti színű zászlót követel, toasztozatok mondogat a házára; a kállai kettőt többre becsüli a dreischrittuel... és alattomban magyar dohányt pipálgat. Mindezek hegyébe még markos legény. Volt is becsület és mindenből vacsorás banketten első helyre álltettek.

A kaszinói élet egész familiárisan folyt mindaddig, míg a véletlen egy távirászt nem hozott községünkbe, a ki azzal kezdte a kaszinói tagságba való instellálását, hogy fitymálgatta Kossuth arcképét, Deák Ferencet vén Salabakternek nevezte; kiesinyelte a magyar ipart, művészetet, tudományt s fenhéjazással beszélt német óseiről, kik Meklenburgból vándoroltak be ide valamikor. E mellett apró emberke volt s olyan mérges kínzéssel, hogy mikor elment mellettem, mindig viszasandaltottam, hogy nem harap-e az inamba. De a közfelháborodás nem mert kikötöni, mert olyan lövő volt, hogy a felhajított tők király koronájából tetszése szerint lötte ki a drágaköveket.

A mi jó magyarunk igen el volt reá keseredve s

az ilyen két végletnek — akárhogy kerülgetik egymást — előbb-utóbb muszáj találkozni. Találkoztak is, mert a mi magyarunk gazembernek nevezte azt, a ki magyar kenyeret eszik, magyar pénzt költ — és gyalazza a magyart és hazaellenes német lapokba irogat stb. A kaszió ugyan kitorlote tagjai közül, de a párbajuk meg kellett történni, melyben a kis távirász álltote a magyar — pantallónját. Kibekülés nem történt.

Hát most azért akar interpellálni, hogy ezzel a nadrágyukkal rehabilitálta-e hazafias érzelmét, magyar becsületességét a kis távirász? s nincs-e igazsága e párbaj után is, hogy a ki ellenséggel konferál s annak a malmára hajtja a vizet — az nem becsületes magyar ember? ...

Arról is interpellálni akarnak, hogy becsületes embernek van-e joga párbajozni? Persze, hogy nincs. De hát ki a becsületes? Megmondaná ezt az én becsületes szívem és józan értelmem, a mire gyermekkoromban neveltek, de sajna! másról győz meg ma a tapasztalat. Nevezetesen el lehet az embert mondani arulónak, rágalmozónak, sikkasztónak és efféle zabhegyezőnek, — de ha kijelentjük, hogy az illető gaz tettet vitt ugyan véghez, de ezen kijelentéssel sérteni nem akartuk személyét, hát akkor megmarad a becsület és párbajképesség.

Az az anomalia történik aztán néha, hogy a futóbetyár párbajra hívja ki a csendőrt, a kártyaspiller a megkoppasztottat s az uszoras áldozatát.

Mindenki tudja ugyan, hogy nem becsületes ember az, ki másnak legdragább kiácsét, becsületét akarja elrabolni és az olyaunal nem párbajozni kell, hanem megseprűztetni, de mivel szomorú tapasztalatokat ad ebben a mai kor, hát arra az interpellációra is kellene felelnem, hogy a becsületes tett mért nem teszi becsületes embert? és ha valakiről azt mondom, hogy gazul cselekedett, hogy marad ki az ő személye ebből a gázsagból?!

A sok közül, még csupán arra az egyre kérek feleletet, hogy mi az a parizsellem? A 60-as évekbenél Patkó világos példát adott ugyan erről Somogyban, de hát rablóvezértől csak rossz példát láthat az ember. Köztudomásu ugyanis, hogy az ő bandája 12 tagból állt és leginkább két csoportra oszolva jártak rablókalandjaikra. A vezér programja ennyiből állt: szegény embert ban-

mal olcsón hajthatná, termelő képességét mesésen gyarapíthatná.

Ma egy-egy munkagépét 2-3 izmos munkás kénytelen teljes erőfeszítéssel mozgatni, míg villanyos mozgóerő alkalmazása mellett ezen munkások mindenike egy-egy szerszám-gép mellett dolgozhatna.

Ily kapcsolatos iparágul azonban ez idő szerint csak a villanyos vasut létesítése kínálkozik.

Természetesen nem csak egy helyi villanyos közúti vasutról lehet szó, mely még a világítási üzlettel kapcsolatosan sem számíthatna jövedelmezőségre, hanem csak a zombor-apatini vasutvonalról, melylyel kapcsolatosan a közúti vasut kérdése is meg volna oldva.

Mivel azonban ily vasut kiépítésének előmunkálatai huzamosabb időt, kiépítése pedig jelentékeny tökélet igényel és a jelenlegi pénzügyi viszonyok a szükséges tőke beszerzésére kevésbé alkalmasak; mivel továbbá a világítás kérdésének megoldása anyira előtérbe szorított, hogy annak bizonytalan időre elodázása nem kívánatos és mivel a majdan létesítendő villanyos vasut kiépítése esetén a villanyos világítási telep minden nehézség nélkül léphet annak szolgálatába és ezt a város mint üzemeltető annál önzetlenebbül teheti — remélhetőleg fogja is tenni — mint akár a magánember, akár egy közkereseti társaság tenné; és mivel a fentebb vázoltak figyelembe vétele folytán sem közkereseti társaság, sem magán vállalkozó rövid idő alatt a villanyos világítás előnyös keresztülvitelére nem vállalkozhat:

a villanyos világítás rövid idő alatt csak a város önkéntességében létesíthető.

A villanyos telep helyének megállapítása végett tudni kell, minő tulajdonságokkal kell e helynek birni és minő követelményeket kell iránta támasztanunk?

A modern — condensatio — gépekkel berendezendő telep üzeméhez lehetőleg vegyileg tiszta, jelentékeny vízmennyiséget igényel egy a gőzfogyasztáshoz, mint a gőzszállításra a hűtőkészülék számára.

Zomborban, a városban, a szükséges tiszta víz csak artézi kútból volna beszerezhető. De kétséges, hogy az így nyert víz elég tiszta volna-e? és hogy a kondenzációhoz szükséges nagy vízmennyiség ily úton nyerhető-e?

És mivel a telep üzeméhez évenként, mint alább látni fogjuk, cca 16,000 q kőszénre és több száz q egyéb anyag van szükség: a telep oly helyen állítandó fel, a hová ezen anyagok könnyen és olcsón, tehát vízi uton szállíthatók. Miért is a villanyos telepet a Ferenc-csatorna partján kell elhelyezni, mert ott az olcsó vízi út mellett a kellő mennyiségű és megfelelő minőségű víz is rendelkezésre fog állni.

Mivel azonban az év egy részében a vízi út nem használható és éppen ezen időszakban legnagyobb a szén- és egyéb anyagok szükséglete; minden eshetőségre számítva, a szén- és egyéb anyagok szállítási költségeit kell és ezért oly helyet kell a telep számára választani, melyhez a szükséges anyagok ily időben is szállíthatók legyenek. Tehát a telepet vasut mellé vagy olyan helyre kellene építeni, a hova vasut is vezethető.

Mivel pedig a villanyos telep okvetlenül a csatorna-parton helyezendő el és így a város központjától legalább 30 km. távra fog esni, a telep kezelőszemélyzete tehát kénytelen lesz állandóan ott lakni és így azok életfentartási szükségletét képezi, hogy a várossal minden időben járható közúttal legyen összekötve és pedig annyival is inkább, mert az ott alkalmazandó személyzet azon osztályhoz tartozó egyénekből fog állni, mely gyermekeit iskoláztatja, tehát ennek lehetőségét számításba kell venni.

A jó közúti közlekedést megkivánja még a telep központi ellenőrzése, az előforduló áramzavarok gyors elenyésztetése is.

Olyan hely, mely mind e kívánalmaknak egyformán megfeleljen, nincs.

Olyan azonban, mely többé-kevésbé kielégítő, több is kínálkozik és épp ezért azok előnyeit és hátrányait kell összehasonlítani és a legtöbb előnyt nyújtót választani.

1-ször. A zombor-apatini tvh. közút és a csatorna keresztelésénél fekszik és ez a Roheim féle fatelep, mely a város tulajdonát képezi.

tani nem kell; néket inzultálni nem kell; kínálni, gyilkolni nem kell. S a vezérnek olyan tekintélye volt, hogy e pontokat át nem merete lépni egyik sem jó darab ideig.

Egyszer azonban olvassa az újságból, hogy Patkó bandája kirabolt egy szegény ipánt, meg is ütögették neje előtt illetlenkedtek. Rögön statáriumot tartott; egybehívja mind a tizenkét legényét és kérdőre vonja azt a batot, kik azt az ipánt kirabolták, felolvassa az újságot és kérdi: igaz-e ez? Bevallották, hogy igaz. — Nobát, oda fordul az egyikhez s így szól: ennek a bandának te voltál az alvezére, ily aljasságot elkövetve, bandánk bírért bezsenyized... nesze... a büntetés... s azzal agyonlötötte s a többiekhez fordulva ezt mondta: így jár az, a ki becsületességét követ el. Annyi bizonyos, hogy Patkó kényes volt bandája becsületére, de ő csak egy rabló volt s hátha nem volt tiszta fogalma a becsületéről.

Arról akarnak hát interpellálni, hogy mint vélekedem a pártzellemről? hogy t. i. ha a pártnak valamely tagja becsületességét követ el, kötelessége az azt a pártnak védelmezni, szem előtt tartva azt a szálló igét, hogy „madarat a tolláról, embert a barátjáról”? vagy pedig a párt becsületlétérzése kinttűntetése végett kötelessége-e kebelelelő kilődni?...

Meg tudna ugyan mindezen kérdésekre felelni az én becsületes szívem és józan értelmem, de mivel nem ezek az irányadók a mai időben, hát kénytelen vagyok segítségért önbűz folyamodni, hogy mitévő legyek.

Szíveskedjék, kérem, gyorsan válaszolni, mert minden késlekedés újabb interpellációk özűvét zudítja reám; de világért se írja a borítékra, hogy „stírgós”, mivel akkor éppen 26 esztendő múlva juthat kezembe a válasz, mint a hogy azt olvastuk közlelő „stírgós” leveléről.

Előre is fogadja halámat és köszöntemet

Komorica, 1900. március 13.

Hevenyi Viktor,
megszorult elnök.

2-ször. Ferenc-csatorna és a m. kir. államvasutak szabadság-dályai vonalának keresztelése mellett lehetne vétel útján a szükséges területeket beszerezni.

3-ször. Ugyancsak vétel vagy emelleg csere útján lehetne a Roheim-féle fateleppel szemben a csatorna város felől eső partján egy megfelelő telket beszerezni.

(Folyt. köv.)

Piukovits József beszéde.

Lapunk mult számában már említést tettünk arról, hogy Piukovits József a kernyajai kerület illusztris képviselője a földművelésügyi tárca költségvetésének tárgyalása alkalmával eszmékben gazdag beszédet mondott.

A kiváló szónoklat eszmemenetét akkor röviden vázoltuk, most magát a hatásos beszédet egész terjedelmében közöljük.

Piukovits József: T. ház! Kegyes elnézését kérem, hogy a szönyegen levő költségvetéshez lehető rövidséggel hozzájáruljak. (Halljuk! Halljuk!) Nem fogja talán tölem szerénytelenségnek venni Komjátly Béla t. képviselőtársam, ha bétői nagy tudással elmondott beszédére, dacára annak, hogy azt az igen t. földművelésügyi miniszter ur már kellőképp méltaita, néhány megjegyzést teszek, (Halljuk! Halljuk!) teszem pedig ezt azzal a tisztelettel, a melylyel személye iránt viseltem és azzal az elismeréssel, a melyet bámulatos parlamenti tevékenysége megkövetel. T. képviselőtársam felveti a hitbizományok eltörlésének kérdését, minthogy azok nem valók a modern gazdasági világba. Ez utóbbi körülményt azt hiszem, mindenki tudja és az igen t. földművelésügyi miniszter minden kétséget kizárólag nyilatkozott a kormányának a jövőben ez iránt követendő politikájáról; de azt kérdésem t. képviselőtársamtól: mit szándékozik tenni a már meglévővel? Hisz ezeket csak nem vehetjük el tulajdonosaiktól, illetőleg élvezőiktől beleegyezésük nélkül. Es miért nem? teszem fel tovább a kérdést. Azért nem, mert Magyarország jogállama és mert kétem, hogy igen t. képviselőtársam azoknak a döntő faktoroknak hozzájárulását, a melyektől Magyarország a jogalkotás és jogmegváltoztatás függ, tervének meggyerhetné. De tovább megyek és feltéve azt, hogy Komjátly t. képviselőtársam meggyerhetné ezen faktorokat tervének keresztülvitelére, azt a kérdést vagyok bátor intézni hozzá, vajjon ezt tartja-e ő a legértékesebb dolognak Magyarországon? ez volna-e az a gazdasági panacea, a melytől az ország gazdasági regenerációját várjuk? (Tetszés jobbfelől.)

Ó nagyon jól tudja velünk egytt, hogy az ilyen reformok nagy megrázkódtatással járnak, a melyeknek ezt a széttagolt országot kitenni nem tartom célszerűnek. A kérdés felvetése legalább is nem aktuális, de célszerűnek sem tartom azt. Nem pedig azért, mert bizonyos körökben bizalmatlanságot, talán ingerültséget ébreszt, mert szétforgácsolja az erőket, holott nekünk minden erőre szükségünk van és mert legalább is személyi, szubjektív mozzanatokot vegyt ebbe a vitába, a mely csak akkor lehet üdvös az országra, ha teljes tárgyalagossággal folyik le. (Ugy van! jobbfelől.)

Foglalkozni fogok már most t. ház, a legtagabb értelemben véve a szót, a magyar földbirtokososztály jelenlegi komoly helyzetével, keratni fogom az okokat, a melyek hozzájárultak ezen helyzet előidézéséhez és iparkodni fogok eszközöket keresni, a melyek által a bajokon némileg segíteni lehet. (Halljuk! Halljuk!)

Elvitázhatatlan tény, hogy a lefelé menő osztálymozgalomnak sehol sem találunk annyi tünetével, mint épen a magyar földbirtokososztálynál. Csapás csapás után érte ezt az osztályt. A föld megmozdult lábai alatt és részben gazdát cserélt, részben pedig túlterhelve, röghöz kötöttségben tartja tulajdonosait, a kik szárnyaszegetten vergődnek és már már képtelenekké válnak arra a noble officiumra, a melynek annyi századokon keresztül való teljesítése elődeinknek méltó büszkeséget képezte. (Halljuk! Halljuk!) A magyar gazdára beborult: hangzik a panasz. Isten is elhagyta, a kormány sem törődik, a merkantilisták a jövő.

Az utóbbi időben a helyzet annyiban változott, hogy — hála a magyar állami pénzügyek fellendülésének, de még a parancsoló szükség folyamánaként is — a magyar törvényhozás és következésképen a földművelésügyi kormányzat, többet foglalkozhatott a magyar földbirtokos helyzetével; többet tehetett annak érdekében. Utalok csak arra az örvendetes emelkedésre, a melyet a földművelésügyi költségvetés felmutat és a mely öszinte örömmel kell, hogy eltöltse minden magyar ember szívét. És mit látunk t. ház? Azzal a különös jelenséggel találkozunk, hogy az igen t. miniszter ur intézkedései, melyek ellenében csak azt az egyetlen felhozható kifogást tudunk elképzelni, hogy talán még mindig nem elégségesek, talán még mindig nem történtek elég gyors tempóban, mert periculum in mora olyan jelenséggel találkozunk, (Halljuk! Halljuk!) a mely arra enged következtetni, hogy a miniszter urnak ezen intézkedései bizonyos körökben, a melyeknek jelentőségét lehet kicsinyelni vagy túlozni, nyugtalanságot keltek. Ha a miniszter kötelességszerűleg törvényeket hajt végre, — utalok itt csak a borhamisítók elleni eljárására — felhangzik a panasz, hogy tönkreteszi a borkereskedelmet. Ha a miniszter ur szövetkezeteket propagál, ha a mezőgazdasági szeszgyárosok bajai iránt érdeklődik, felhangzik a vád, hogy egyoldalú agrárpolitikát folytat, a mely az amugy is gyéren képviselt ipar és kereskedelem rovására történik. A kérdést a tudományos térről a hatalmi mérkőzés terére vitték át. Az agrár és merkantil kifejezések politikai jelszavakká lesznek és a felvonult csatasorok fenyegetően állást foglalnak egymás ellen. Én azt hiszem, hogy ebből a küzdelemből egy harmadik tényező, a munka fog diadalmasan kikerülni. (Tetszés jobbfelől.) Elmúltak azok az idők, a mikor aránylag csekély munkával nagy jövedelmet hozott a birtok tulajdonosának, vagy dusan kamatozott a tőke a kapitálistának. Egyedül a munka lesz az a döntő tényező, a mely el fogja dönteni azt és meg fogja határozni azt az arányt, a melyben valaki a nemzeti jövedelemből részesülhet és hogy ha koronként momentán körülményeknek a közrejártsága elbomályosítja is ezt az axiómát, a viszonyok rendes mederbe való visszatérésekor annál jobban és fényesebben érvényesül annak örök igazsága. De minden munkánk meddő lesz, ha nem támaszkodik

a tudomány legújabb vívmányaira és ha nem történik kellő szakértelemmel annak végrehajtása. És a magyar földbirtokos helyzete iránti meleg érdeklődése bátorít engem annak kijelentésére, hiszen magam is ehhez az osztályhoz tartozom, hogy alig van foglalkozás-nem, a hol a szakismeret, a kellő gazdasági nevelés és az üzleti szellem hiányával oly gyakran találkozunk, mint épen ennél az osztálynál; pedig a viszonyok megváltoztak, naturál gazdaságból ma már a pénzgazdaságba mentünk át; az extenzív rendszer szerinti gazdálkodás már-már megszűnt jövedelmező lenni, az intenzív gazdálkodási rendszer pedig, a melyre az átmenetet a mostoha évek, sőt mondhatnám évtizedek amugy is kétszeresen nehezé tették, csak olyan szakismeretet és üzleti szellemet igényel, mint bármely más üzleti ág. (Igaz! Ugy van a jobboldalon.)

Nem a magyar gazda bűnétl hozom ezt fel, hanem betudom a történeti fejlődés folyamának, a mely évszázadokon keresztül honvédelmi és politikai kötelességek teljesítésére utalta azt az osztályt, a minek következtében közönnyel vagy aversióval telt el minden egyéb foglalkozás iránt, ennek a történeti fejlődésnek tudom be hiányát annak az üzleti szellemnek, a mely nélkül a mai világban gazdasági tevékenység sikerrel nem végezhető. (Igaz! Ugy van! jobbfelől.) De, ha tudom is magyarázni ezt a gazdasági elmaradottságot, az üzleti szellemnek ezt a hiányát, azt tartom, másrészt, hogy a földművelési kormányzat egyik legemesebb teendői közé tartozik: ezt a gazdasági nevelést tökéletesíteni és az üzleti szellemet, ha kell, mindjárt agitatorius eszközökkel is felebrésztetni. (Általános helyeslés.) Hányszor találkozunk azzal a jelenséggel, hogy a pusztuló földbirtokos, a tönkremenő ember minden keserűségével látja maga mellett az új földes urat, a kinek ősei nem véreztek Mohácsnál és nem küzdöttek és nem mentek számkivetésbe Rakóczyval, de a kinek nagy birtoka és sok penze van, amelyet tiszteségesen szerzett és aki talán jötevője az egész környéknek. És mégis, a midőn az ilyen pusztuló földbirtokos fia, ki talán hajlandóságot érez magában hasonló vállalatokkal vagyott szerezni s ezzel helyreállítani a régi nemesi curia fényét: a szerető apa lebeszéli őt erről a terről. „Hagyd el fiam! nem nekünk való az — hangzik az atyai intő szózat. És miután a fia jövőjét mégis biztosítani kell valahogyan és miután a pusztuló gazdaság azt nem biztosítja már, öszszel a családi tanács és elhatározza, hogy a fut valamelyik nagy befolyással bíró rokon vagy jó barát segítségével hivatalba helyezi, a hol gond nélkül megélhet. A szegény fia, a kit hajlamai talán másfelé vontattak, belép a hivatalba és ismét egygyel szaporítja azon elégedetlen existenciák számát, a melyek kellő hivatás nélkül léptek erre a különben tiszteletreméltó pályára.

Ennek a tarthatatlan állapotnak véget kell vetni. A magyar földbirtokossal meg kell értetni, hogy az élet legmagasabb rendű javai az egyéni függetlenség, a bátor véleménynyilvánítás és mindezeknek koronája: a szabadság, nem képzelhető el az anyagi helyzet fellendülése nélkül; (Általános helyeslés) hogy alkotmányunkban biztosított összes szabadság jogaink értékellen paragrafusokká zsongorodnak össze, ha anyagi helyzetünk nem biztosítja egyéni függetlenségünket, (Élénk helyeslés a jobboldalon) és hogy hiába leng a magyar trikolor összes középületeinken, hazánk nem lesz addig valóban nagy és szabad, amíg megélhetési gondok teszik illuzióssá fainak függetlenségét. (Igaz! Ugy van!)

Teljes tudatában vagyok annak, hogy az egyéni függetlenséget nem csupán az anyagi javak biztosítják. Biztosítja a fenkölt szellemű, nemesen gondolkodó embernél az önmegtartózkodás, az élet igényeinek a minimumra való redukálása. De kétem, hogy az átlagos emberek nagy száma erre az önmegtartózkodásra képes volna és káros, sőt kivétel nélkül tartanam azt, amely az emberek nagy sokaságának ily irányban való nevelésével vélné hazánk nagyságát megalapítani, mert bár nemcsak nekünk magyaroknak, de az egész emberi nemnek örök dicsőségére szolgálnak oly erkölcsi nagyságok, minők Deák Ferenc és Kossuth Lajos, akik utolsó lehetetlenük hazájuk érdekében működtek, azok mellett a mérhetetlen kincsek mellett, melyekkel nevezeteket elhalmoztták, saját egyéni prosperálásukra nem is gondoltak, (Ugy van! a jobb- és szélsőbaloldalon) a közönséges átlagos ember, kinek az Isten nem adta meg azt a kegyet, hogy az ily tündöklő napokra csak fel is tekinthessen, kötelességet mulaszt el hazája iránt, ha nem fejt ki becsületesen, tisztességes munkával azt a komoly tevékenységet, amelyre őt tehetsége képester. (Ugy van! a jobb- és szélsőbaloldalon.) A közönséges, az átlagos embernek nincs joga arra, hogy szegény akarjon maradni. Nem szeretnék félreértetni, t. ház. Nem az a neme a gazdagságnak legeg előttem, nem azt a gazdagságot kívánom honfitársainnak elérendő cél gyanánt kitűzni, amely ügyeskedésnek, véletlennek eredménye és ezért az erkölcsi alapot nélkülözi, amely gazdagságnak eredete homályos, néha nem tiszta és azért ödözös, (Tetszés a jobb- és baloldalon) amely minden magasabb kötelességek iránt érzéketlen és csak a filiszter értelemben vett egyéni kényelem és jólét kielégítésére szoritorzik, (Helyeslés a jobb- és baloldalon) és azért undorító; hanem az a neme a gazdagságnak legeg előttem, amely a becsületes munkának és takarékoságnak az eredménye és amely éppen ezért kibékítőleg hat minden irányban, (Tetszés a jobboldalon) amely képessé teszi élvezőjét arra, hogy befájtssa a pusztaságot, hogy kórházakat, iskolákat, munkáslakásokat építsen, (Élénk helyeslés a jobb- és baloldalon) hogy kiragadja munkását a szocialista agitátorok karmaiból (Helyeslés a jobb- és szélsőbaloldalon) és jötevő nemtóje legyen a szegényeknek. (Általános helyeslés.)

A szegénység magában véve még nem puritanizmus és a magyar gazdát át kell, hogy hassa az a tudat, hogy lehet meggazdagodni és a mellett becsületesnek maradni és hogy a lehetőköznapi és legnyomasztóbb tevékenységet is megnevesíti a magyar baza fenséges eszméje, a mely elvárja, hogy fia ezen a téren is tegyek meg kötelességüket. Általános gazdasági panaceát nem tudunk, de ama eszközök közt, a melyek nézetem szerint képessé teszik a magyar földbirtokost, hogy a gazdasági harcot az életben megvívassa, kettő bir előttem különös fontossággal. (Halljuk! Halljuk!) Az egyik a gazdasági szakoktatás, inkább szeretném gazdasági nevelésnek nevezni, a gazdasági ismereteknek legszélesebb körben való elterjesztésével; a másik a szövetkezeti eszme propagálása.

És én elismeréssel adozom Komjáthy Béla t. képviselőtársamnak, (Helyeslés a zsebszaloldalon.) hogy a gazdasági nevelés tekintetében felvette annak a női nemre való kiterjesztésének szükségét is, mert ha már a férfi nemmel panaszkodunk a gazdasági nevelés hiányossága miatt, az állapot e téren a női nemmel ketségbejött. Mennyi erő fekszik itt parlagon a legprimitívabb gazdasági ismeretek hiány következtében.

Nem szándékozom a részletekbe bocsátkozni; jó kezében van az ügy letéve a t. miniszter urnal. Csak arra kerem a t. miniszter urat, vegyen fel minél nagyobb összeget arra a célra költségvetésében; minden magyar ember örömmel fogja neki az összeget rendelkezésére bocsátani. Oly hasznos munkát vezet itt, oly beruházások ezek, a melyek eltekintve az erkölcsi és közgazdasági haszontól, pénzügyi szempontból véve hihetetlen rövid idő alatt fognak megtérülni és gazdagon tognak kamatozni. Olyannak tűnik fel előttem a modern gazdasági világ, mint egy nagy haboru, a melyben a hadviselő felek nem fegyverrel, hanem gazdasági tudással és eszközökkel harcolnak egymással. Mindenkinél ki kell a részét vennie ebből a küzdelemből; (Ugy van! jobbfelől.) oly nagy hadseregek állnak itt egymással szemben, a melyek mellett az egyes népek hadijereje militarizmus dacára eltöprül, mert mindenkinél: itjúnak, öregnek, fiatalnak, nőnek egyaránt ki kell a maga részét vennie ebből a gazdasági küzdelemből; a hadi létszám itt minden contingentálva és a szolgalmi idő egyenlő az emberi élet tartamával. (Ugy van! a jobboldalon.) Nem kötelessége-e tehát az államnak alátámasztani ezen küzdelemre kiképezni? megszerezni nekik az eszközöket, megteremtetni a feltételeket, a melyek nélkül nem győzhetnek? Es itt bontakozik ki előttem a maga egész nagyszerűségében a szövetkezési eszme, (Tetszes jobb és balfelől.) a mely a gazdasági nevelés terén az ifjaknál és gyermekeknek megkezdett munkát folytatni van hivatva a felnőtteknél. (Ugy van! a jobboldalon.) Én a szövetkezetek jelentőségét nemcsak a közvetlen kizárásban látom, hanem azokban a forintokban és krajcarokban látom, a melyeket azok bizonyos cikkeket olcsó beszerzése, vagy bizonyos termények előnyösebb értékesítése ement tagjaiknak nyújtanak, hanem inkább azon erkölcsi hatásban látom a szövetkezetek nagy jelentőségét, a mely tagjaiknak az együttműködés következtében való gazdasági kiművelésében, gazdasági edzésében nyilvánul. (Élénk helyeslés a jobb és baloldalon.) Tagadhatatlan, hogy nagyon sok történt az utolsó években ezen a téren, de még mindig csak a kezdetnek legelőjele vagyunk. A nemzet gazdasági jövőjébe vetett hit, hajthatatlan erély és kitartás szükségeltetik a gazdasági regeneráció nagy munkájának véghezvitelére és ha ez a szellem, a melynek egyik kiváló képviselőjét tiszteljük az igen tisztelt miniszter urban, át fogja bálni munkatársait és közeget is: oly eredményeket fog ezen a téren felmutatni, a melyek őt azon szerecses férfiak közé fogják emelni, a kik sok jót tettek hazájukért. (Ugy van! a jobboldalon.) Azonban, midőn a gazdasági küzdelemre való kiképzést, a gazdasági edzést, mint hazánk anyagi fellendülésének egyik elengedhetetlen feltételét állítottuk fel, nem zárkoztunk el annak a kérdésnek megvitatása elől sem, hogy milyen lesz ennek az akciónak eredménye nemzetiségi vonatkozásban? (Halljuk! Halljuk!) Öszetlen komoly hazafiak, a kiknél az öncio tisztaságban a gyauuak még csak arnyeka sem ter, azon aggalyuknak adnak kifejezést, hogy ha ez a gazdasági politika az egész vonalon, tehát a nemzetiségek lakta vidékeken is, — a mint ez maskepen nem is képzelhető, — keresztül vitetik és ha ennek eredményeként a nemzetiségek lakta vidéken is be fog következni az általános anyagi fellendítés, akkor bizonyos centrifugális törekvések, melyeket az egyéni apprciatió szerint nem lehet kicsinyelni vagy tulozni, de a melyeknek létezését tagadni nem lehet, intenzívebben fognak jelentkezni.

Vizsgáljuk meg a kérdést azzal a loyális nyíltsággal, melylyel idegen ajku honfitársainknak tartozunk és a mely egyedül méltó ehhez a magas testülethez. Elvégre is magyar parlamentben állunk és a magyar állam gazdasági kiegyensúlyozása felett tanácskozunk. Regóta folyt a nemzetiségi vita oly széles mederben, mint az elmúlt hetekben a belügyi költségvetés tárgyalása alkalmával. A vita az igen t. miniszterelnök urnak azon nagyszabású beszédében kulminált, melynek hatása alól senki sem vonhatta ki magát. Mintha azt a szellemet idézte volna újbol fel az igen t. miniszterelnök ur, melylyel elhunyt nagy államferhánc a nemzetiségi törvényt megalkották és a mely itt ott már-már feledesbe kezdett menni. A nemzetiségek megnyugvással vehették tudomásul ebből a beszédből, hogy a magyar kormány az általános anyagi felvirágzásra irányuló politikája nem fog megállni azon a választóvonalon, a melyet a nyelvi-különbözőség von közéjük. Mi magyarok pedig és aligha csalodom, midőn álltom, ne aggodjunk a nemzetiségek anyagi fellendülésén. A vagyoni helyzet javulását nyomou követik az igények az élet magasabb rendű javai iránt, a melyek csak ott szerezhetők meg, a hol a magasabb kultúra azok részére az előfeltételeket már megteremtette. És anyi nyomor, szerencsétlenség, betegség, tudatlanság és bűn van ezen a világon, a mely bajok szinten nem állnak meg a nemzetiségi választóvonalon és a melyek ellen közös erővel kell védekezni, hogy megőrizzük legszentebb kincsünket, hogy lehetetlen, hogy az együttműködés és védekezés az összetartozandóság érzetét ne ébreszse fel bennünk, a mely erősebb lesz a nyelvi különbség által felállított bontó tényezőknél. (Helyeslés jobbfelől.) Én teljesen osztom Vészi Jozsef t. képviselőtársam nézetét, a ki azt állította multkor beszédeben, hogy a nemzetiségi eszme, a mely egy évszázadon keresztül lazban tartotta Európát, atlépte szintjét és veszíteni fog intenzívitásából. El fog belőle tűnni minden, a mi muló: a gyűlölet, a nagyzási hóbort, a melyet nem igazol sem a történeti fejlődés, sem a fizikai kiváltság és a melyre korlátozott elméjű vagy önzó agitátorok csak az értelmiség alacsony niveaújá miatt voltak képesek fellovalni a népet; de megmarad belőle az, a mi nem muló, hanem örök, mert az emberi természet legmelyében gyökeredzik: a vágy az egyéniség szabad fejlesztésére, a vagyonosodásra, a boldogságra és a szabadságra. (Tetszes jobbfelől.) És minél előbb fog idegen ajku honfitársainknál bekövetkezni az anyagi és értelmi fellendülés korszaka, annál előbb fog a tudat átmenni a tömegekbe, hogy jogainak és szabadságuk-

nak legfőbb óráit a magyar államban találják, (Élénk helyeslés a jobboldalon) és önként meg fognak szűnni azok a centrifugális törekvések, melyek ma még annyi gondot okoznak.

T. ház! Végezetül néhány sort leszek bátor idézni egy nagy angol író és államferhi műveiből. (Halljuk! Halljuk!) Ariostnak egy tündérföl van szó, ki arra volt kárhoztatva, hogy bizonyos időkben undok kigyó alakjában jelenjék meg. Ki ezen alakjában megsértette, örökre ki lett zárva az áldásokból, melyeket osztogatott, de akik undorító külseje dacára megszánták és oltalmazták, azoknak később természetes és szép menynei formájában nyilatkozta ki magát, kísérte lépteiket, teljesítette minden vágyukat, gazdagsággal töltötte meg házukat, boldogságot adott nekik a szerelemben, győzelmet a háboruban. Ilyen tündér a szabadság. (Halljuk! Halljuk!) Időnként valami kigyó alakját veszi fel csuszik, sziszeg, csip, de jaj annak, ki undorodva el akarja taposni, és boldog az, ki magához meri fogadni aljas és félelmes alakjában; majdan jutalmat nyer tőle, szépségének és dicsőségének napjában. A költségvetést elfogadom. (Élénk éljenzés a jobboldalon. Szónokot számosan fűvözhk.)

Ujdonságok.

Kirendelés. Az igazságügyminiszter Belohorszky János dr. nyírdéki gyakorló ügyvédet az nyírdéki ügyészség kerületébe ügyészségi megbízáttal rendelte ki.

Athelyezés. Az igazságügyminiszter Svits Pal zentai járásbírósi és Tamas György nyiregyházi törvényszéki segédtelevkönyvvezetőket kölcsönösen áthelyezte.

Pályázat. A zombori pénzügyigazgatóságnál négy pénzügyi fővizgató állásra pályázat van hirdetve. Pályázati kérvények két hét alatt nyújthatók be.

Gazdasági előadások. Vármegyénk gazdasági egyesülete folyó hó 11-en Dautován és folyó hó 18-an Batmonostoron népszerű gazdasági előadásokat tartott. Ezen előadásokról dautovai levelezőnk a következőket írta: A vármegyei gazdasági egyesület nagy szolgálatot tett kisgazdáinknak az által, hogy népfők körében népszerű gazdasági előadásokat tartat. Valóban a legnagyobb elismerés illeti az egyesületet. Igazán nagy öröm volt látni, minden újítástól felő kisgazdáinkat, a mint a szép szakszerű előadást végig hallgattak és köszönetet mondtak az előadóknak. Meggyőződtek eddigi gazdálkodási rendszertik helytelenüségéről és kijelentették, hogy a nyert jó tanácsokat követve, ezental azok szerint fognak gazdálkodni. A jég megtört, az elvetett magból, bizonyára nagy fa lesz.

Tavaszi. Mindazoknak, a kik esetleg nem tudnak, tisztelettel hozzuk tudomásukra, hogy tavasz van. Csillagászati pontossággal köszöntött be tegnapelőtt hajnali két óra negyvenegy perckor. Ezuttal pedig az első tavaszi nap nem tulságosan tett ki magát, a mint hogy egész március hava abszolút bolondos. Kezdődött hóval, folytatódott szellel és esővel, majd sőtött egy két napig a nap, de akár csak azért, hogy lueskossa tegye a világot. A tél utolsó napjainak szele azonban fölszárította az utcákat, de nem emberelte meg magát meg a hivatalos tavasz dátumára sem, mert igaz ugyan, hogy a járda egyik oldalát hat fok meleggel aranyozták be a nap sugarai, a másikon azonban jól esik beburkolódnai a telikabába. Mast nincs mit mondanunk a tavasz beköszöntéről, ha csak a tavasszal együtt járó példabeszédeket és közhelyeket nem akarnánk citálni, no meg a Pegazusról, mely most keresztül száguld végig az országgon, nyergeletlen hatán ifjú poétákkal és természetesen mászanyi versekkel.

Közygűlés. A zombori iparosok áruacsarnoka évi rendes közgyűlést a felső kereskedelmi iskolában folyó évi április hó 1-en, vasárnap délelőt 10 órakor tartja meg. A közgyűlés tárgysorozata s a mérleg a szövetkezet helyiségeiben tekinthető meg.

Vasuti előmunkálati engedély. A kereskedelmi miniszter a „Reszvénytársaság villamos és közlekedési vállalatok számára“ budapesti és az „eszéki lovasut-reszvénytársaság“ cégeknek az Újvidék sz. kir. város területén létesítendő villamos füzemű közúti vasutrá, továbbá Getto Gyula és Löw budapesti lakosok részére a Zombortól Apatinig, esetleg a Duna partjáig vezetendő h. e. villamos vasutvonalra további egy év tartamára az előmunkálati engedélyt megadta.

Telefonösszeköttetés Baja és Szabadka között. Kereskedelmi szempontból nagyfontosságú eszme kereszttelvitelével foglalkozik Schmansz Endre főispán. Telefonösszeköttetését ohajt létesítenéi Baja és Szabadka között. A terveken már dolgoznak.

Országgyűlési képviselőválasztók jegyzéke. Városunk tanácsa közhírre teszi, hogy az 1901. évre érvényes birandó országgyűlési képviselőválasztók összeirási jegyzéke a belvárosra nézve folyó évi március hó 28. és 29-en, a Felsővárosra nézve március hó 30. és 31-en, a cservenka városrésze nézve április hó 1., 2. és 3-an, a bánát városrésze nézve április hó 4., 5. és 6-an, a Szelenecse városrésze nézve április hó 7., 8. és 9 én mindenkor délelőt 9-től 12-ig fog összeállítani.

Április 11-ike törvényes szünetnap. A Kuria polgári és bñtőtő tanácsai a napokban Szabo Miklós elnökletével teljes ülést tartottak, melyen Major Kálmán előadása mellett eldöntésre került az a kérdés, vajjon az 1898. V. törvényekben nemzeti ünnepek nyilvánított április 11-ike szünetnapi törvényes szünetnapnak tekintendő-e? A Kuria erre vonatkozólag ezt az elvi határozatot hozta: Az 1898. V. törvényekben nemzeti ünnepek nyilvánított április 11-ike a bíróságokra nézve törvényes szünetnapul tekintendő.

Nem kell vasut. Az ó becse—újvidéki helyi érdekű vasut igazgatósága Új-Verbász községétől anyagi hozzájárulást kért az új vasuthoz. A község előjárósága a napokban megtartott előjárósági ülésen elhatározta, hogy semmifele módon nem hajlandó hozzájárulni a vasut építéséhez.

Márciusi ünnepélyek. Napról-napra még mindig hoz a posta tudósításokat a márciusi idusán vármegyénkben lezajlott hazafias ünnepélyekről. Alig volt község e megyében, a hol e nagy nap dicső emlékezetét meg ne ünnepeleék volna. Tanúsága ez annak, hogy az ünneplés általános volt és néptűnk hazafias kegyelete nemzeti ünneppé avatta a nagy napot.

Bács-Feketehegyen. Bács Feketehegy közyösége is régi szokásához híven, hazafias kegyelettel ünnepele meg március hó 15-ét. A nap déltánján a „magyar népkör“ helyiségeiben óriási közyöség jelenlétében Körtvélyessy Zoltán ev. ref. s. lelkész tartott nagy hatású, hazafias szellemű, szép beszédet. Este a „polgári olvasókör“-ben társas vacsora volt, melyen Kozma Dezső olvasóköri elnök a királyra, Tóth Sándor ev. ref. lelkész a tőle megszokott ékesszólással a 48 as magasztos eszmékre, majd a község hazafias polgáira emelte poharát. Az egész estélyen igazán lelkes és vidám hangulat uralkodott.

Torzán. Torzsa és vidéke hazafias közyösége is megünnepele március 15-ét, a magyar szabadság szűlése napját. Társasvacsorára gyűltek össze Tiefertálér Adám vendéglőjében. Ezen a nagy napot méltató lelkes tósztok mondatlak és hazafias dalok mellett éltették a bazát. Általános örömet keltett a jelenvoltaknál, hogy az ünnepevényen az ó-sóóvei és deszpot-szent-iváni gör. kel. plébánosok is részt vettek.

Bács-Topolyán. Bács Topolyán a polgári olvasóegylet saját helyiségeiben társasvacsorát tartott, a melyen Farnak Dezső dr. mondott szép beszédet, méltatva a nap fontosságát és jelentőségét. A bács-topolyai asztaltársaság déltán diszközyűlést, este társasvacsoi rendezett, melyen a tagok nagy számmal jelentek meg. Somogyi János és Kern Lajos dr. szép hazafias beszédekert tartottak, melyek általános tetszést arattak.

Zentán. Az ünnepevény a belvárosi templomban tartott szent misével vette kezdetét, a melyen a polgári leányiskola növendékei Studényi Gyula „Hossana“ című énekét nagy hatással énekeltek. A zentai ipartestület ünnepevényében az „örög honvédek“, az „iparosifjak önképzőköre“, a „kaszinó-egylet“, a „népkör“, a „gazdakör“ és a hatóság is részt vettek. A szentmise után zenező mellett, zászlak alatt (az iparosifjak nemzetiszínű szalaggal díszített fehér ruhás lányokkal karöltve) a városbáza közyűlési termébe vonultak, mely zsufolásig megtelt közyöséggel, a karzat is tömve volt. Az iparosifjak énekkara a „Hymnus“-t zenekiséret mellett énekelte el, mire Ferenczy Alajos dr. főgymnáziumi tanár a nagy napot méltató beszédet mondott. Ezután Fábry András ipartestületi tag Szaboleska Mihály „Március 15.“ ódjáját szavalta. Az iparosifjak vegyeskara zenekiséret mellett a „Talpra magyar“-t énekelte. Szekft György, az örög honvédek elnöke Tóth Kálmán „Előre“ és Körösi Ferenc gym. tanuló Sajó Sándor „Felszázad“ című költeményét szavalták el. A közyöség a lelkesedéstől elragadtatva, a „Szózat“-ot énekelve, oszlott szét. Megünnepele a nagy napot a „függetlenségi kör“ is, a melynek helyiségeiben Erdűjehelyi Menyhért alsóvárosi plébános mondott remek ünnepi beszédet. Este társasvacsoi rendeztek az „Iparoskör“, a „Népkör“, a „Gazdakör“ és a „Függetlenségi kör“, a hol mindenütt hazafias szellemtől áthatott felköszöntöket mondatlak.

Az országos Eötvös-bizottság köztudomás szerint e tavasszal közrebocsátja báró Eötvös József összes munkáinak végleges teljes kiadását. Mint általánosan tudva van, a nagybecsű kiadás (20 kötet; 400 iv; 40 frt) tiszta jövedelme b. Eötvös Loránd ajándékából a Tanítók-bazának fenntartására fordítattik, melyben — Budapestén és Kolozsvárt — szegénysorsu tanítók és tanárok iai nyerneik főiskolai tanulmányaik alatt részben ingyenes ellátást. A bizottság széleskörű munkálkodása — élén Széll Kálmán miniszterelnök, gróf Károlyi Tibor, a főrendiház elnöke, Wlassics Gyula, Jókai Mór, Beöthy Zsolt stb. állanak — s a kulturális és jótékony cél egyestlése már eddig is igen szépszámu előfizetőt szereztek. Az előfizetők névsorában vidékünköl és megyénköl eddig a következő neveket találai: dr. Belohorszky János ügyvéd Újvidék, dr. Belohorszky Gábor ág. hitv. ev. főesperes Újvidék, dr. Gombos Ignác ügyvéd Zombor, Kálics Dömötör képezési tanár Zombor, Gör. kel. szerb tanítóképző-intézet Zombor, Sztkabity Zsófia óvónő O-Becse, Községi népkönyvtár Bikity, Egyházközség Kis-Kér, dr. Rosenberg Samu Baja.

Csaló könyöradamnygűjtők. Újvidékről írjak: A napokban családok jártak a városban, akik a kolozsvári siktetnema intézet javára gyűjtöttek. Össze is szedtek közel 200 frtot, és el is küldötték — de nem Kolozsvárra, hanem Bécsbe, jó helyre, hogy el ne vehessék tőlük. A rendőrség neszt vette a dolagnak a rájött, hogy a hasonló családok miatt országszerte közyött Spizel járt ott.

Meglopott nagytözsés. Zentáról írjak: Kragujevics Szabbas különlegességi tözsés üzlethelyiségeiben ismeretlen tettesek a napokban a déli órák alatt behatoltak és a tözsében nyitva felejtett kézi pénztárból 400 frtot elloptak. A tolvajnak vagy tolvajoknak egész könnyű munkájuk volt. Az üzlet a déli órákban 12—1 óráig csupán egy üveg ajtóval van elzárva, melynek egyszerű záraboz nem volt nehéz a tolvajoknak kulcsot szerezniök. A kis kézi pénztár még pláne nyitva is volt és így a tolvajok gyorsan és könnyű szerrel rabolhatlak. A rendőrség és csendőrség azonnal széles körű nyomozást indított, melynek eredményeként két gyauus alak a rendőrség börtönében kapott ideiglenes szállítás.

Csödök. A szabadkai kir. törvényszéknel Csóvits Ilona szabadkai lakos ellen csöd nyílt. Bejelentési határidő április hó 10. — Az újvidéki kir. törvényszéknel Stein Manó ó-becsei lakos ellen csöd nyílt. Bejelentési határidő április hó 25.

Menet-rend.

(1899. évi október hó 1-től.)

Az október hó 1-től érvényes vasuti menetrend szerint Zomborban a következő időkben érkeznek, illetve indulnak a vonatok:

1. **Szabadka felé indulás:** Reggel 6 óra 46 percor személyvonat, déli 11 óra 54 percor személyvonat és esti 8 óra 35 percor vegyesvonat.
2. **Szabadka felől érkezés:** Reggeli 6 óra 45 percor vegyesvonat, délutáni 3 óra 34 percor személyvonat és esti 8 óra 34 percor személyvonat.
3. **Gombos felé indulás:** Reggeli 6 óra 55 percor vegyesvonat, délutáni 3 óra 41 percor személyvonat és esti 8 óra 41 percor személyvonat.
4. **Gombos felől érkezés:** Reggeli 6 óra 39 percor személyvonat, déli 11 óra 47 percor személyvonat és esti 8 óra 25 percor vegyesvonat.
5. **Baja felé indulás:** Reggeli 7 óra 5 percor személyvonat, délutáni 4 óra 5 percor vegyesvonat.
6. **Baja felől érkezés:** Reggeli 6 óra 25 percor vegyesvonat, délutáni 3 óra 23 percor személyvonat.
7. **Ujvidék felé indulás:** Hajnali 2 óra 55 percor vegyesvonat, reggeli 7 óra kor személyvonat, délutáni 3 óra 51 percor személyvonat.
8. **Ujvidék felől érkezés:** Reggeli 6 óra 30 percor személyvonat, déli 11 óra 30 percor személyvonat, esti 7 óra 17 percor vegyesvonat.

Felelős szerkesztő:

Dr. BALOGHY ERNŐ.

köz- és váltó-ügyvéd.

Laptulajdonos és kiadó:

BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

Házeladás.

A Zsubory-féle ház szabad kézből eladó. Bővebbet a háztulajdonosoknál.

3-1

A zombori m. kir. pénzügyigazgatóságtól.

29044. sz.

I-1900.

Árlejtsési hirdetmény.

A nagy m. kir. pénzügyminiszterium a titeli kincstári hajóhidnak kijavítását 2850 kor. 97 fill. költség erejéig engedélyezvén: a munkálatnak vállalata adása céljából ezennel nyilvános versenytárgyalás hirdetik. Felhívtnak vállalkozni kívánók, hogy a versenytárgyaláshoz **Titelen a kir. adóhivatali helyiségben folyó évi április hó 9-en délelőtt 9 órakor** jelenjenek meg. Vállalkozni szándékozók az árlejts megkezdése előtt az engedélyezett költségösszeg 10%-át, vagyis 285 koronát készpénzben bantpénzül és biztosítékul tartoznak letenni az innen kiküldött kincstári képviselő kezébe.

Bantpénz letétele nélkül az árlejtsben senki részt nem vehet.

Árlejts után a legelőnyösebb ajánlatot tevő vállalkozónak bantpénze visszatartatik, a többieké pedig azonnal visszaadatik.

A legelőnyösebb ajánlatot tevő vállalkozóval a vállalati szerződés nyomban megkötetik s a munkálat foganatosításra átadják.

Az elvállalt munkálatnak f. évi május hó 15-ére okvetlenül készen kell lennie, úgy hogy az ez időben feltelvizsgálható s átvehető legyen.

Ellenkező esetben vállalkozó munkadíjából a késedelem minden egyes napjára 100-100 korona levonatik. A munkálatnak feltelvizsgálata s átvétele után vállalkozónak a vállalati összeg egészben kifizetik, bantpénze azonban a munkálat átvetelétől számított egy évig biztosítékul bentmarad.

A vonatkozó 2 drb költségvetés és tervezet az árlejtsét megelőzőleg a titeli kir. adóhivatal helyiségében a hivatalos órák alatt megtekinthető.

Zombor, 1900. évi március hó 20-án.

K o v á c s,

p. ll. igazgató h.

2-1

Eladó cséplőgépek.

1 készlet magyar államvasuti és 1 készlet Nicholson-féle cséplőgép, mindkettő vándorló szerkezetű, előnyös feltételek mellett eladó.

A gépek legújabb szerkezetűek, még csak kevéssé használtak. — Bővebbet a tulajdonosnál **Huber József** géplakatosnál Hódsághon.

BITTERMANN NÁNDOR és FIA

KÖNYV- ÉS KÖNYVOMDAI INTÉZETE
ZOMBORBAN
A VÁRMEGYE PALOTÁJÁBAN.

Községi nyomtatványokból nagy raktár.

Papir- és írószerek a bevásárlási áron.

Könyvkötőmunkák elfogadtatnak és a kiállítási áron szállítatnak.

Községeknek három havi hitel.

A „BÁCSKA” kiadóhivatala.

Telefon szám: 18. Telefon szám: 18.

40. szám.

II. 1900.

Kihirdetés.

A bajmoki anyakönyvi kerület alulírott anyakönyvvezető-helyettese kihirdeti, hogy:

1. Rikert Pál, ki családi állapotára nézve nőtlen és a kinek vallása római katolikus, állása (foglalkozása) gazdajutó, lakóhelye Bosna-Bród, születési helye Bajmok, ideje 1868. évi május hó 28-ik napja s a ki Rikert István és neje Amstadt Margit fia.

2. Trenka Veron, ki családi állapotára nézve hajadon és a kinek vallása római katolikus, állása (foglalkozása) földmívelési nap-szamosnó, lakóhelye Bajmok, születési helye Bajmok, ideje 1881. évi május hó 17-ik napja s a ki Trenka Pál és neje Darabos Anna leánya, egymással házasságot szándékoznak kötni.

Felhívtnak mindazok, a kiknek a nevezett házasságra vonatkozó valamely törvényes akadályról vagy a szabad beleegyezést kizáró körülményről tudomásuk van, hogy ezt alulírott anyakönyvvezetőnél (helyettesnél) közvetlenül, vagy a kifüggesztési helyi községi elöljáróság (illetéleg anyakönyvvezetője) útján jelentsek be.

Ezt a kihirdetést a következő helyeken kell teljesíteni u. m.: Bajmokon és a „Bácska” című lapban.

Kelt Bajmokon, 1900. évi március hó 20-ik napján.

Nagel Gyula,

anyakönyvvezető-helyettes.

Eladó ház.

A szóntai-uton lévő 136. számú Alexits-féle ház (a volt Fehér ökörhöz címzett vendéglő) szabad kézből eladó.

Bővebb felvilágosítást nyújt **Herczenberger Ferenc** zombori m. kir. pénzügyigazgatósági irnok.

1522. szám.

1900.

Árverési hirdetmény.

A zombori kir. törvényszék mint telexkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a magyar királyi államkincstár végrehajtónak Vicsék Pál ó-zivaci, volt gyulafalvai lakos végrehajtást szenvedő elleni 1015 kor. 78 fill. és 244 kor. 50 fill. s járulékaik iránt folyamatba tett végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék területén lévő, a gyulafalvai kincstári telepen 24. ö. i. sz. a. épült házra és az ahhoz tartozó 800 □ öl területű beltelekre mint Vicsék Pál ó-zivaci, volt gyulafalvai lakos tulajdonát tevő s ez ideig még nem telexkönyvezett ingatlanra 800 koronában megállapított kiállítási árban az árverést elrendelte és hogy ez az ingatlan az **1900. évi május hó 7-ik napján délelőtt 10 órakor** Gyulafalva kincstári telep helységében megtartandó nyilvános árverésen a kiállítási áron alul is eladatul fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333 szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bantpénzhez a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Zomborban, 1900. évi február hó 15-én.

A kir. törvényszék mint telexkönyvi hatóság.

Radány Péter,

kir. tszéki bíró.

Pályázati hirdetmény.

A „Bács-petrovosszelli keresztény népbank részvénytársasághoz” egy **segédkönyvelő** keresztekik évi 600 korona fizetés mellett, aki a könyvelői állás megüresedése esetén előléptetésre is számíthat. Ajánlatok kellőleg felszerelve, **folyó hó 30-áig** az intézet címére beküldendők.

Bács-Petrovosszellőn, 1900. március hó 15-én.

Dr. Sztárcsevics,

igazgató.

2-1

2042. szám.

kig. 1900.

Pályázati hirdetmény.

A b. kulai járásba kebeleztet Torzsa községében lemondás folytán megüresedett s havi utólagos részletekben felveendő évi 600 korona fizetéssel egybekötött községi irnoki állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Felhívom az ezen állást elnyerni óhajtokat, hogy szabályszerűen felszerelt folyamódványaitok hozzám **folyó évi április hó 20-áig** annál is inkább nyujtsák be, mert az ezen tul érkezéket figyelembe venni nem fogom.

Kulán, 1900. évi március hó 13-án.

Dr. Széchenyi Tamás,

főszolgabíró.

3-1

Hirdetmény.

Zárgondnokságom alatt álló Mayer-féle birtokon termett 30.000 kéve idei vágásu, válogatott szép nád tetszés szerinti mennyiségben jutányos áron azonnal eladó. Venni szándékozók velem bármikor érintkezésbe léphetnek. A nád a gombosi vasut-állomás közelében van összerakva. Gomboson, 1900. március hó 19-én.

Berecz Károly,

zárgondnok.

3-1

A zombori m. kir. pénzügyigazgatóságtól.

22178. sz.

I. 1900.

Árverési hirdetmény.

A zombori m. kir. pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvérvőségűl kiselezteztet jó minőségű papiros az 1900. évi április hó 2-án délután 3 órakor a pénzügyigazgatóság székhelyében méterméza számrá nyilvános szóbeli árverésen a legtöbbet ígérőknek azonnali készpénz fizetés mellett el fog adatul, miről a venni szándékozók azzal értesítettek, hogy az árverés alá boc-ajtandó papirok a m. k. pénzügyigazgatósági számvérvőség hivatalos helyiségében a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Vevők a vételárat azonnal lefizetni tartoznak, a vett papirost pedig saját költségükön mindjárt elszállítani kötelesek lesznek.

Zombor, 1900. évi március hó 20-án.

Györffy s. k.,

m. kir. pü. igazgató.

2-1

108. szám.

bv. 1900.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a kulai kir. járásbíróóság 9898/p. 1895. számú végzése által dr. Schneider Károly kulai ügyvéd által képviselt öz. Nikolits Julianna kulai lakosnó jávára Risztits Száva lalityi lakos ellen 800 korona tőke, ennek 1895. évi november hó 1-ső napjától számított 8% kamatai és eddig összesen 101 kor. 10 fill. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság felül foglalt és 654 koronára becsült lovak, kocsik, birka, sertés, hordó stb. ingóságok nyilvános árverés útján eladatul.

Mely árverésnek az 1900. V. 70/8. sz. kiküldött rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Lalityon alperes lakásán leendő eszközlésére **1900. évi április hó 2-ik napjának délelőtti 10 órája** határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árveréshez az 1881. évi LX. t. c. 108. §-a értelmében a legtöbbet ígérőknek becsárón alul is eladatul fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Hódsághon, 1900. évi március hó 19-én.

Váczy János,

kir. bir. végrehajtó.

RÁCZ GYÖRGY

Jolánföldi szőlőtelepén és kertészetében

KULÁN

leszállított áron kapható:
Fajtisztán telepített szokványoszerű és peronosporamentes amerikai és európai szőlővessző. **Gyökéres fás és sima zöldoltvány Rip. Portalis (Gloire de Montpelier) és Rupestris Monticola** alanyon 16 jó bor fajban és 40 muskotály és csemege fajban.

A kertészeti osztályban:
 Igen szép **gyümölcsfák**, körte és alma **vadoncok**. Gyönyörű **utazási fák**. A legjobb és **legellentállóbb** élőművelvény

Maclura aurentiaca,
 azután **Gleditsia**, végre rózsafák, cserjék stb
 Kívánatra árjegyzéket küld az

10-9 Intézőség.

Olcsó bevásárlási forrás.
 Túlhalmozott áruaktár folytán, a mai naptól kezdve
mélyen leszállított áron
 hozom áruimat forgalomba.
 Különösen **kelengye berendezéseknél**, vagyis nagyobb bevásárlásoknál felette nagy engedményeket adok.
 Tisztelettel
özv. Pock Lászlóné,
 tveg-, porcellán-, lámpa- és china-ezüst-raktára Zomborban.

6-2

LEGOLCSÓBB POLITIKAI NAPILAP. TERJEDELME 24-32 OLDAL NAPONKENT. MEGELŐZ MINDEN MÁS NAPILAPOT 12 ÓRAVAL.

MAGYAR NEMZET

EGY SZÁM 8 FILLÉR.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
 1 HÓRA 2 KORONA
 1/4 ÉVRE 6 KORONA

MUTATVÁNY SZÁM 6 NAPIG INGYEN CIM: MAGYAR NEMZET BUDAPEST, KEREPESI-ÚT 54. ATHENAEUM.

Nagy butoreladás.

A tavaszi időnyre butoráru-raktáromat ujonan felszerelve, van szerencsém a n. é. közönséget ennek szíves megtekintésére tisztelettel meghívni.
 Raktáron tartok nagy választékos készletben

teljes háló-, ebédlő- és szalon-berendezéseket,

nekülönben mindennemű egyes butordarabokat és más tárgyakat, mi csak lakberendezéshez szükséges, az egyszerűbbtől a legdiszesebbéig kivitelig nagy választékban, szolid és jól dolgozott minőségben, jótállás mellett minden egyes darabért, oly jutányos árak mellett, hogy bátran mondhatom, **olcsóbban mint bárki másnál.**

Kárpitozott munkákat illetőleg mint képzett kárpitos mester a legcsinóbban készítem, igen jutányos áráért.
 A n. é. közönség kegyes megtisztelését kérem.

Teljes tisztelettel
ADLER ADOLF
 kárpitos mester és butorkereskedő
 ZOMBORBAN, Kossuth (fő) utca, a takarékpénztárral szemben.

6-1

Kerékpár!

Alkalmi vétel!!

Zálogüzletem feloszlataása folytán, a folyó évi február hó 8-án tartott árverésnél, mint azt a szegedi rendőrségnél levő árverési jegyzőkönyv bizonyítja, 70 drb egészen új használatlan kerékpár maradt vissza, közte 12 drb **női** kerékpár is.
 A kerékpárok a leghíresebb gyártmányok, egymint: Neumann, Germania, Helical Premier, Excelsior, Kayser, Meteor, Styria, Regent, Champion stb.
 A kerékpárok minden haszon nélkül, csak az érték engedélyezett kölcsönösségért, készpénzfizetés mellett boesájtatnak áruba, és pedig minőség szerint darabja:
70 frt, 75 frt, 80 frt és 85 frt,
 melyeknek rendes bolti ára 150-180 frt.
 Megtekinthetők naponta 8-12-ig és 3-7 óráig

3-3

Körös Albert

volt zálogüzletében SZEGEDEN,
 a Vörösmarty- és Bástya-utca sarkán, a színház mellett.

2335. szám.
 tkvi 1900.

Póthirdetmény.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, miszerint a Plavitsa Tömöné szül. Doits Julka zombori lakos végrehajthatónak Natyínszki Dusan zombori lakos végrehajthatást szenvedő elleni 300 korona s járuléka iránti végrehajthatási ügyében 1362/tkvi 1900. sz. a kibocsátott árverési hirdetményben a zombori 756. sz. betétben Natyínszki Dusan tulajdonául bejegyzett A. 1. sorsz. a. foglalt 16122. br. sz. 1 hold 605 öles szántóra, a C. 13-14. sorszámok alatt Natyínszki Demeter és neje szül. Rákits Julka javára bekebelezett élethossziglani haszonélvezeti jog sérelme nélkül, esetleg annak mellőzésével a 600 korona kikialtási árban a zombori kir. törvényszék árverési helyiségében az **1900. évi május hó 7-ik napjának délutáni 3 órájára** kitűzött árverés az 1881. LX. t. c. 167. § a alapján Bandobranszki Trifun végrehajtható érdekében is 390 korona tőke követelése s járuléka kielégítése végett megtartani fog.

Zomborban, 1900. évi március hó 6-ik napján.
 A kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.
Radány Péter,
 kir. törvszéki bíró.

Hirdetmény.

Egy alig használt, majdnem új **fedeles hintó**, egy valódi egy éves **neufundlandi himkutyja**, egy kétesővű finom, alig használt **lancaster fegyver**, ezen agyhoz még egy dupla cső fürjezésre, szükséges felszerelések és vadásztáska — **eladó**. Hol? megmondja a kiadóhivatal.

2-1

Eladó.

Riparia Portalis gyökéres és sima vesszők, Riparia Portalisra készített gyökéres oportó (kék Portugizi) fásojtványok.
 Rupestris Monticola sima és gyökéres vesszők, Rupestris Monticolára készített világos fehér (rakszőlő), Kadarka, olasz rizling és Muscat Lunel sima zöld ojtványok.
 Készpénzfizetés mellett igen jutányos árak, fajtisztaságért, alany és nemes vesszőre egyaránt, valamint az ojtványok tökéletes forradásáért teljes anyagi felelőséget vállal

Tavasy Lajos
 bortermelő
 Bezdánban.

3-2

Eladó gyümölcsfák.

Incze Gusztáv gyümölcsösében — a Speiser-féle tégláégető mögött — valamint pénteken a hetipiacon jutányos áron kaphatók:

KÖRTEK: Argoulemei hercegnő, Josefina Meheln, Vilmos körte.
ALMAK: Angol téli Parmain, Arany Parmain, Batul alma, Bismark alma, Parkers Peppinje, Sárga Belfleur.

3-3